

TAMAZGA RESCATADA

VERITAT HISTÒRICA I IDENTITAT AL NORD D'ÀFRICA

Juan López García

Al Nord d'Àfrica es manipula constantment la informació amb la intenció d'amagar la veritable història dels *imazigan* (el poble autòcton), i substituir-la per una altra d'una cultura vinguda de fora. Els invasors no n'han fet prou amb els genocidis, etnocidis, aculturització, marginacions... i per això van escollir un altre camí: manipular la història mil·lenària d'aquest poble. La manipulació es porta a terme especialment a través dels mitjans de comunicació escrits i sonors i del sistema educatiu. Per això, tot el món desconeix aquesta cultura, i els pocs que en saben alguna cosa es pregunten “qui són els *imazigan*?”, “per què *imazigan* i no berbers?”... Anem a contestar aquestes preguntes donant una idea general sobre aquest desventurat poble.

Amazig (plural *imazigan*) vol dir “home lliure”. La majoria de la gent coneix aquest poble com a berber. Aquest terme és una derivació del terme “bàrbar”, heretat dels grecs. Els àrabs encara la fan servir en el seu sentit pejoratiu, en canvi els occidentals l'han “suavitzat” usant la forma *berber* d'una manera més neutra.

Tamazga –el Nord d'Àfrica en idioma amazig-, s'extén des d'Egipte (Oasi de Siwa) fins a les Canàries (primitius guanxes), i des del Mediterrani fins a les fronteres de l'Àfrica subsahariana. És el bressol dels *imazigan* des de fa milers d'anys (Jorge Alonso García) i –segons els nostres càlculs- des de fa aproximadament 1390 anys ho és dels *imazigan* i dels *imazigan* mentalment arabitzats. La *Tamazga* va ser colonitzada parcialment pels fenicis el 814 aC, i després pels romans el 40 aC, els quals no la van poder ocupar del tot degut a la resistència amaziga.

La cultura amaziga és molt variada i es manifesta de moltes formes, per exemple amb la *tawiza*, un intercanvi peculiar d'ajudes entre els *imazigan*, una forma d'expressar la solidaritat i l'hospitalitat entre *imazigan* o entre ells i els veïns.

La dona és la columna de la família. Sempre hi ha hagut igualtat entre ella i l'home, ambdós participen junts en la vida quotidiana. Gràcies a la dona, encara es mantenen els símbols més destacats de civilització amaziga. Podríem parlar dels tatuatges, *tiggas*, una forma d'expressar la identitat; els “pearcings”, *tissagnas*; la roba blanca, *rizar*, que és una manera d'expressar la pau vers l'altre... Encara es conserven aquests tresors culturals, que fan de la cultura amaziga una cultura completament viva.

Els *imazigan* van ser fragmentats i dispersats pels colonitzadors àrabs i europeus, i per això, ara els trobem escampats pels actuals països del nord d'Àfrica: Marroc, Algèria, Tunísia, Líbia, Mauritània, Egipte, Txad, Mali, Burkina Fasso, Níger...

Mercès a les zones d'accés difícil –muntanyes, deserts, illes, etc.- que hi ha a la regió, la civilització amaziga segueix viva; si tot el Nord d'Àfrica hagués estat una plana com Tunísia, avui no trobaríem ni rastre d'aquesta civilització mil·lenària.

Els conflictes que hi va haver i que encara es produeixen entre els *imazigan* que lluiten pels seus drets i les dictadures d'aquests països que els marginen i exclouen del panorama sociopolític, els acaben obligant a emigrar a l'estranger, sobretot a Europa. Els trobem a Espanya, França, Bèlgica, Holanda, Alemanya, Anglaterra... on han arribat a ocupar càrrecs importants (polítics, esportius, culturals, etc.). Tant a l'exili humil de l'emigració, com quan han aconseguit grans èxits, paradoxalment, els segueixen anomenant *àrabs*. Cap poble mereix aquesta injustícia.

Els *imazigan* parlen *tamazijt*, una llengua antiquíssima de la família afroasiàtica, que s'escriu en *tifnag* (l'alfabet amazig). Hi ha més de 1200 textos prehistòrics escrits en *tifnag* que es van trobar a Canàries, Oualili (Marroc), Kabília (Algèria) i altres llocs. Aquesta llengua no està reconeguda oficialment a cap dels països; malgrat que, per exemple, el 60% de la població del Marroc és amaziga i la resta amazigo-arabitzada. La manca de comunicació interamazigan, les fronteres, l'absència de mitjans de comunicació –sobre tot sons- en idioma *tamazijt*, les dictadures, etc., van provocar la fragmentació dialectal d'aquesta llengua i que apareguessin noves formes d'escriure-la i pronunciar-la. Actualment els àrabs es burlen dels que ells anomenen berbers per no tenir una llengua franca, un idioma comú, quan van ser ells precisament els que van provocar aquesta situació.

Els governs han imposat l'àrab a la vida diària i a les escoles. Aquesta és una de les causes de l'analfabetisme al Nord d'Àfrica; els alumnes han de recórrer, molts quilòmetres per arribar a l'escola, on els professors els parlen en un idioma que no han escoltat mai amb anterioritat. Hi ha nens que ni tan sols havien vist un àrab abans d'anar a l'escola. El que signa aquest article en va ser un.

Manipular la història per manipular la realitat

A més d'ocupar les zones més riques i de fàcil accés, els invasors també han ocupat la història, manipulant-la. Anem a veure'n alguns exemples:

-Arabitzar l'origen del poble amazig a base d'aprofitar i difondre la teoria que diu que l'origen dels *imazigan* es remunta a l'antic Egipte i/o al Iemen... i que per tant el seu origen sempre ha estat àrab. Suposant que aquesta teoria fos certa, els manipuladors obliden interessadament que l'origen dels iemenites i els faraons és molt anterior a l'aparició dels àrabs. Malgrat l'evidència de la fal·làcia, aquesta teoria s'aprofita per avançar en el genocidi calculat i netejar els cervells dels *imazigan* i dels *imazigan* arabitzats.

-Manipular el sistema educatiu: a base d'imitar-lo dels països del Golf Pèrsic, sobretot de països com Síria, el Líban, Egipte, Iraq... i França, aquest tipus de manipulació és la més brutal, perquè porta la població cap a un túnel sense sortida, que comença fent-li ignorar la pròpia història i dependre de la història d'aquests països, continua amb un sentiment d'inferioritat per tenir una cultura, idioma i costums diferents, i acaba mirant cap a la pròpia cultura i civilització a través dels ulls dels altres.

Aquesta manipulació porta a una situació força tràgica: necessitat d'allò estranger (àrab i francès), emigració, imitar els altres i transformar la cultura amaziga en una cosa estrangera o estranya a la seva pròpia terra.

En el sistema educatiu, els manipuladors inculquen dos estereotips a la ment dels seus alumnes: "el bàrbar salvatge", i "l'àrab civilitzat i fidel". Sense comentaris.

No oblidem tampoc l'arabització dels personatges històrics com Ibn Jaldun, conegut al món com el primer filòsof i historiador que va escriure la història dels *imazigan*, o Tariq Ibnu Ziyad (del qual procedeix el nom de Gibraltar).

-Els mitjans de comunicació, tant escrits com sonors, audiovisuals, digitals o no, són en àrab i/o francès; la cultura amaziga en canvi n'està marginada. La tracten com a "folklore", si n'arriben a parlar. És sobretot a través dels mitjans de comunicació com es manipula la cultura amaziga. Constantment, els àrabs, i els *imazigan* mentalment arabitzats, diuen als *imazigan* "francòfons" i "infidels", amb l'objectiu de minvar la seva autoestima i estendre l'odi vers aquest poble. Seguint una ideologia que podríem anomenar "nasserista" (de Jamal Abdel Naaser, fundador del panarabisme modern), els "bàrbars" són francòfons, i el partit que defensa els seus drets a Algèria, és el "Partit Francès". Segons aquesta ideologia el *tamazijt* no seria un idioma, sinó un dialecte oral que es parla, però que no pot escriure's. (cf. "Qué es lo que quieren los bárbaros en Argelia", a www.islamonline.net/arabic, la pàgina àrab més destacada en el món musulmà).

Més exemples: als àrabs no els agrada que es digui "Proper Orient", "Golf Pèrsic" i prefereixen "Orient àrab" o "Golf aràbic". Segons ells, aquestes expressions es fan servir intencionalment per eliminar tot el que és àrab i justificar l'existència de l'Estat d'Israel... però això és exactament el que fan ells imposant el terme *Al Magrib Al Arabia* per anomenar el Nord d'Àfrica/ *Tamazga* i arabitzar la seva població.

Defensar els drets de la cultura amaziga a base de denunciar els mitjans que la manipulen i la persegueixen és el començament d'un llarg camí per defensar la cultura, siguin quines siguin les ideologies que la reprimeixin. Avui dia comptem amb diverses maneres per defensar aquesta cultura: mitjans de comunicació, pàgines-xarxa, associacions culturals, organitzacions de drets humans... En aquesta causa, la majoria de les persones treballen des de l'estranger, sobretot des d'Europa i els Estats Units, i porten a terme un treball de

“concientització”, informació, reflexió, difusió i “lluita ideològica” per salvar aquest Poble i la seva cultura.

La manipulació de la informació al Nord d'Àfrica continuarà, però mai es podrà manipular el nostre esforç intel·lectual que persegueix la veritat i la transparència. Així doncs, contra la ignorància i el silenciament, recuperarem la cultura, la història i la llengua amaziga: la identitat del nostre Poble.

Si “Per a una altra Humanitat, una altra comunicació”... nosaltres diem: “Per a una altra Humanitat, *Tamazga* rescatada”.